



رسانه‌های عبری از فعالیت چشمگیر شبکه‌های اطلاعاتی ایران در اسرائیل خبر می‌دهند

جاسوس بازی در اورشلیم

در یکی از گسترده‌ترین و جنجالی‌ترین پرونده‌های جاسوسی که اسرائیل طی دهه‌های اخیر با آن مواجه شده است، عزیز نیسانوف، مهاجر ۴۳ ساله از جمهوری آذربایجان، به عنوان رهبر شبکه‌ای ۷ نفره از جاسوسان داخلی که



فاتحه موسوی کریمی

به نفع ایران فعالیت می‌کردند دستگیر و به جرایم امنیتی جدی متهم شد. بنا به گفته مقامات اسرائیلی، این گروه طی حدود ۲ سال بیش از ۶۰۰ مأموریت برای جمع‌آوری اطلاعات حساس انجام داده و آن‌ها را در اختیار مقامات ایرانی قرار داده‌اند. دادستان‌ها گفته‌اند نیسانوف در صورت لو رفتن، یک سناریوی جعلی طراحی کرده بود که بر اساس آن اعضای شبکه خود را به عنوان راهنمایان گردشگری معرفی کند. براساس اطلاعات منتشر شده توسط شایاک و پلیس اسرائیل، عزیز نیسانوف در اواخر سال ۲۰۲۲ توسط فردی در جمهوری آذربایجان به استخدام درآمد. این فرد نیسانوف را با رابطی ترک‌تبار به نام «الخصان» مرتبط کرد که نقش واسطه میان این شبکه و دو مأمور ایرانی موسوم به «الخان» و «اورخان» را بر عهده داشت. نیسانوف که با مشکلات مالی دست‌وپنجه نرم می‌کرد، انگیزه مالی را به عنوان عامل اصلی همکاری با ایران عنوان کرده است. وی به بازجویی گفته «من هیچ مشکلی با مردم اسرائیل ندارم. آن‌ها را دوست دارم و نمی‌خواهم به آن‌ها آسیبی برسد، ولی من به دولت اسرائیل اهمیتی نمی‌دهم. زندگی سختی داشتم، شغلی نداشتم و دولت هم به من کمک نکرد. من در بدترین شرایط بودم و به همین دلیل خواستم پول زیاد به دست بیاورم.»

از آذربایجان تا تل‌آویو؛ مسیری برای نفوذ ایران

اعضای شبکه هم شامل افراد مختلفی از طبقات اجتماعی حاشیه‌نشین بودند؛ الکساندر سادیکوف (۵۸ ساله) معاون نیسانوف، بیگال نیسان (۲۰ ساله) پسر نیسانوف که از ارتش فرار کرده بود، ویچسلاو گوشچین (۴۶ ساله) و یوگنی یوفه (۴۷ ساله) و دو نوجوان ۱۶ و ۱۷ ساله که به دلیل اینکه زیر سن قانونی هستند هویتشان فاش نشده است. به گفته پلیس رژیم، نوجوانان وظیفه تصویربرداری و انتقال اطلاعات به مأموران ایرانی را داشتند و به دلیل سن کم، کمتر مورد سوء ظن قرار می‌گرفتند. یکی از کارهای این نوجوانان عکاسی از سالن غذاخوری پایگاه تیپ گولانی بود. همان مفری که در حمله پهبادی حزب‌الله چندین نظامی کشته و مجروح شدند.

براساس کفرخواست ۲۰ صفحه‌ای دادستانی، اعضای این گروه وظیفه داشتند از پایگاه‌های هوایی نواتیم، پایگاه هوایی رومات دیوید،

پایگاه هوایی تل‌نوف و همچنین پادگان نیروهای زمینی مانند گولانی عکسبرداری کنند. همچنین جمع‌آوری اطلاعات از سامانه گنبد آهنین، زیرساخت‌های انرژی مانند نیروگاه هدر، بنادر حیفا، اشدود و ایلات، مجموعه جلیلیه در شمال تل‌آویو، ساختمان‌های دولتی و حتی بالن‌های نظارتی ارتش در دستور کار این تیم بود. در یک مورد خاص آن‌ها محل دقیق بالن نظارتی نیروی هوایی در الجلیل در شمال فلسطین اشغالی را برای مأموران ایرانی ارسال کردند و حدود یک ماه بعد این محل مورد حمله مستقیم قرار گرفت. این هم‌زمانی باعث شد تا تحلیلگران شایاک احتمال نقش مستقیم این شبکه در تسهیل حملات موشکی و پهبادی ایران و حزب‌الله را تقویت کنند. یکی دیگر از کارهای این تیم عکاسی از محل اصابت موشک‌های ایران پس از عملیات وعده صادق۱ بود تا بتواند به بهبود دقت این موشک‌ها در حملات آتی کمک کند.

در کنار مأموریت‌های تصویربرداری، نیسانوف موظف شد اطلاعاتی درباره برخی افراد خاص ازجمله یک استاد دانشگاه حیفا که متخصص مهندسی نفت و گاز قفقاز بود جمع‌آوری کند. او حتی به دلیل حضور مادرش در مراسم افتتاح سفارت آذربایجان در تل‌آویو، مأمور شد عکس مهمانان را برای مأمور ایرانی بفرستد که مادر نیسانوف این کار را انجام داد. در سپتامبر از این گروه خواسته شد تا برای عکسبرداری از بندر و مسیر دریایی حیفا، قایق اجاره کرده و به قبرس بروند که درنهایت این سفر لغو شد. سینانوف به مأموران خود اطلاع داده بود که برای اجرا در مراسم بزرگداشت جامعه بخارا دعوت شده است. مراسمی که رئیس‌جمهور اسرائیل، اسحاق هرزئوگ و مقامات دولتی نیز در آن حضور داشتند. او فهرست و توصیفاتی از مدعوین را به اشتراک گذاشت و مأمور شد از آن‌ها عکس بگیرد اما پیش از برگزاری مراسم بازداشت شد. در ۱۹ سپتامبر سه نفر از اعضای این شبکه در نزدیکی خانه فرمانده پایگاه هوایی نواتیم بازداشت شدند. مأموریت آن‌ها رصد این فرمانده بود که به‌وضوح هدفی برای ترورهای احتمالی محسوب می‌شد. شایاک تصمیم گرفت بلافاصله عملیات شناسایی و دستگیری گسترده‌تری انجام دهد تا از خطر جانی جلوگیری کند و درنهایت در اکتبر تمام افراد این گروه را دستگیر کرد.

جاسوسی با طعم دلار و رمزارز

براساس یافته‌های دادگاه، این شبکه طی دو سال فعالیت خود حدود ۳۰۰ هزار دلار بابت مأموریت‌ها دریافت کرده. بخشی از این مبلغ به صورت رمزارز و بخشی هم توسط توریست‌های روس به صورت نقدی

تحویل داده شده است. هزینه خرید تجهیزات تخصصی و پیشرفته ازجمله دوربین، تلفن‌های رمزنگاری شده و وسایل نظارتی نیز توسط عوامل ایرانی پرداخت می‌شده است. یکی از نیروهای امنیتی رژیم گفته است: «در طول تحقیقات و در شتودها فهمیدیم که آن‌ها به‌وضوح تشنه مأموریت بودند چون تشنه پول بودند. به یکدیگر می‌گفتند خب مأموریت بعدی کی هست؟ گاهی سه یا چهار مأموریت در روز انجام می‌دادند.»

شهروندان اسرائیلی با عوامل نفوذی؟

افشای فعالیت‌های گسترده یک شبکه جاسوسی وابسته به ایران به رهبری عزیز نیسانوف، جامعه اسرائیل را در شوک و حیرت فرو برد. آنچه این پرونده را از نمونه‌های پیشین متمایز می‌کند نه تنها دامنه و مدت زمان فعالیت آن، بلکه ماهیت اعضای آن است؛ شهروندان یهودی اسرائیلی با سابقه مهاجرت از جمهوری آذربایجان. به گفته یکی از مقامات شایاک «برخلاف پرونده‌های دیگر که تماس ایرانی‌ها عمدتاً از طریق شبکه‌های اجتماعی بود، در این مورد ارتباط به صورت فیزیکی صورت گرفته بود. اطلاعات پرونده واقعاً دیوانه‌کننده است.» بلافاصله پس از علنی شدن پرونده، رسانه‌های اسرائیل از «یکی از خطرناک‌ترین شبکه‌های جاسوسی تاریخ اسرائیل» یاد کردند. کاربران شبکه‌های اجتماعی با عصبانیت، نگرانی و احساس خیانت به این ماجرا واکنش نشان دادند و خواستار مجازات‌های سنگین برای متهمان شدند. وزیر فرهنگ و ورزش اسرائیل، میکی زوهار خواهان اجرای مجازات اعدام برای اینگونه خیانت‌ها شده و تأکید کرده تنها از این طریق می‌توان بازدارندگی ایجاد کرد. این موضع در رسانه‌های راست‌گرای اسرائیل بازتاب گسترده‌ای داشت. در مقابل برخی محافظ‌چپ‌گرای حقوق بشری خواستار بررسی دقیق‌تر شرایط اجتماعی، اقتصادی و هویتی این افراد شدند و هشدار دادند افزایش نفوذ ایران در میان اقلیت‌های مهاجر و طبقات حاشیه‌نشین به یک تهدید امنیتی ساختاری تبدیل شده است. در صورت اجرایی شدن تصمیم وزارت کشور مبنی بر لغو تابعیت اعضای این شبکه، اموالشان مصادره شده و احتمالاً از اسرائیل اخراج می‌شوند. در همین حال شایاک نیز پیشنهاد داده که اقدامات پیشگیرانه شدیدتر برای کنترل تماس‌های دیجیتال مشکوک اتخاذ شود. درمجموع این پرونده نه تنها یک شکست امنیتی برای نهادهای اطلاعاتی اسرائیل در شناسایی به‌موقع این فعالیت‌ها به حساب می‌آید، بلکه زنگ خطر برای جامعه‌ای است که با وجود انسجام ظاهری در زیر پوست خود با شکاف‌هایی از نارضایتی اقتصادی، حاشیه‌نشینی مهاجران و ضعف در نظارت دیجیتال مواجه است.

یک شبکه مخوف

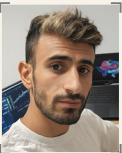
«با پدیده گسترده‌ای روبه‌رو هستیم. عده‌ای از شهروندان آگاهانه پذیرفته‌اند برای ایران علیه اسرائیل در زمینه جمع‌آوری اطلاعات یا برنامه‌ریزی برای خرابکاری و حملات همکاری کنند.» این‌ها سخنان شالوم‌بن حنان، مقام ارشد سابق شین‌بت (سازمان امنیت داخلی اسرائیل) است که درواکنش به دستگیری بیش از ۳۰ تبعه اسرائیل که متهم به جاسوسی برای ایران هستند گفته است. سیاهه جاسوسان اسرائیلی شامل افراد و اهداف متنوعی است: از عکاسی از اماکن حساس و نظامی تا توطئه قتل سیاستمداران و حتی شخص نتانیاها گرفته و

از مرد ۷۳ ساله تاجوان بیست و چند ساله، همه‌چیز در گزارش رسانه‌های اسرائیلی پیدا می‌شود. مثلاً یک نمونه دورون بوخویزه است؛ تکنیسین ۲۹ ساله ساکن بئر شبع که با عوامل اطلاعاتی ایران تماس برقرار کرده و اطلاعات حساسی را در اختیار آن‌ها قرار داده است. او ادعا کرده بود به مرکز تحقیقات هسته‌ای دیمونا دسترسی دارد و در ازای اطلاعات، مبالغی دریافت کرده است. بوخویزه به اتهام ارتباط با عامل بیگانه و انتقال اطلاعات امنیتی حساس مواجه است. بعضی دیگر از متهمین را از جدول زیر پیگیری کنید.



ویچسلاو گوشچین

مرد ۴۶ ساله ساکن حیفا و از مهاجران جمهوری‌های شوروی سابق که به عنوان یکی از اعضای شبکه جاسوسی وابسته به ایران دستگیر شد. او در مأموریت‌های تصویربرداری از پایگاه‌های نظامی و تأسیسات استراتژیک شرکت داشت و در نزدیکی منزل فرمانده پایگاه هوایی نواتیم بازداشت شد.

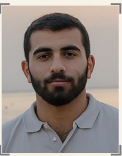


دنیل کیتوف

شهروند ۲۶ ساله ساکن پتاح‌تیقوا که با مأموران ایرانی از طریق اپلیکیشن تلگرام در تماس بوده و در ازای دریافت پول، مأموریت‌هایی ازجمله دیوانه‌نویسی شعارهای ضداسرائیلی و عکاسی از پایگاه‌های نظامی را انجام داده است. او اکنون با اتهام تماس با مأمور خارجی و اقدامات امنیتی مواجه است.

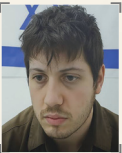
ادوارد یوسوپوف

مرد ۶۵ ساله ساکن ننیووت که به جاسوسی برای ایران متهم و دستگیر شده است. او با فردی به نام «موسی» که مأمور اطلاعاتی ایران بود، در تماس بوده و مأمور به جمع‌آوری اطلاعات درباره زیرساخت‌های حساس اسرائیل شده است. یوسوپوف از پایگاه‌های نظامی، بندر حیفا و مراکز عمومی فیلمبرداری کرده و مجموعاً حدود ۴۱۰۰۰ دلار به صورت رمزارز از ایران دریافت کرده است.



رافات گولیف

یکی از متهمان پرونده‌های جاسوسی اخیر در اسرائیل که همراه با همسرش به جمع‌آوری اطلاعات حساس درباره زیرساخت‌های نظامی و امنیتی اسرائیل متهم شده است. این زوج طی دو سال فعالیت خود، وظایف مختلفی ازجمله عکاسی از پایگاه‌های ارتش و مراکز حساس امنیتی را برای ایران انجام داده‌اند و در ازای آن، مبالغی دریافت کرده‌اند.



یوری الیاسفوف

سرباز ذخیره ۲۱ ساله ارتش اسرائیل که در واحد دفاع هوایی گنبد آهنین خدمت می‌کرد و به اتهام انتقال اطلاعات حساس درباره سامانه دفاع موشکی اسرائیل به مأموران ایرانی دستگیر شد. او برای همکاری‌اش مبلغی معادل ۲۵۰۰ دلار دریافت کرده و سپس دوست خود، گئورگی آندری‌یف را نیز وارد این شبکه کرده است.

موتی مامان

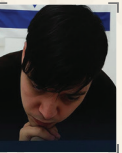


مرد ۷۳ ساله ساکن اشکلون که به اتهام ارتباط مستقیم با عوامل اطلاعاتی ایران دستگیر شده است. او دو بار به ایران سفر کرده و پیشنهاد انجام عملیات‌های امنیتی در داخل اسرائیل را در ازای دریافت یک میلیون دلار به مقامات ایرانی ارائه داده بود.



ولادیسلاو ویکتورسون

شهروند ۳۰ ساله ساکن رمت‌گان که با مأموران اطلاعاتی ایران از طریق اپلیکیشن تلگرام در ارتباط بوده و مأموریت‌هایی چون پاشیدن رنگ و نقاشی دیواری با پیام‌های ضداسرائیلی، انتقال پول، توزیع اعلامیه و آتش‌زدن خودروها را انجام داده است. او در ازای این اقدامات حدود ۵۰۰۰ دلار دریافت کرده و در ادامه پذیرفته بود مأموریت‌هایی ازجمله ترور و تهیه سلاح را نیز اجرا کند.



گئورگی آندری‌یف

جوان ۲۱ ساله و دوست نزدیک یوری الیاسفوف که در ستاد فرماندهی ارتش اسرائیل (کریا) در تل‌آویو خدمت می‌کرد. او ابتدا توسط الیاسفوف به همکاری با مأموران ایرانی تشویق شد و با دریافت ۵۰ دلار وارد این روند شد، اما پس از مدتی به دلیل ترس از پیآمدهای قانونی، تصمیم به عقب‌نشینی گرفت.



مرد ۷۳ ساله ساکن اشکلون که به اتهام ارتباط مستقیم با عوامل اطلاعاتی ایران دستگیر شده است. او دو بار به ایران سفر کرده و پیشنهاد انجام عملیات‌های امنیتی در داخل اسرائیل را در ازای دریافت یک میلیون دلار به مقامات ایرانی ارائه داده بود.